

Lag om skuldsanering för företagare;

SFS 2016:676

Utkom från trycket
den 14 juni 2016

utfärdad den 2 juni 2016.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om en särskild form av skuldsanering för företagare och närstående till företagare (F-skuldsanering). F-skuldsanering innebär att en gäldenär delvis befrias från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av F-skuldsaneringen.

Definitioner

2 § I lagen avses med

företagare: en fysisk person som är eller har varit engagerad i en näringsverksamhet, antingen genom att driva eller ha drivit enskild näringsverksamhet eller genom att vara eller ha varit företrädare för en juridisk person som driver eller har drivit näringsverksamhet,

närstående: make, sambo, förälder, syskon eller barn och makes eller sambos barn.

Information om F-skuldsanering

3 § Kronofogdemyndigheten ska lämna upplysningar om F-skuldsanering till svårt skuldsatta företagare och närstående till företagare som är eller har varit föremål för verkställighet enligt utsökningsbalken.

Prövningsmyndighet

4 § Kronofogdemyndigheten prövar ärenden om F-skuldsanering och ärenden om omprövning av ett beslut om F-skuldsanering.

Villkor för F-skuldsanering

5 § F-skuldsanering får beviljas en gäldenär om villkoren i 6–11 §§ är uppfyllda.

¹ Prop. 2015/16:125, bet. 2015/16:CU19, rskr. 2015/16:235.

6 § F-skuldsanering får beviljas om gäldenären är

1. en företagare som har varit engagerad i en näringsverksamhet, om hans eller hennes skuldbörda till huvudsaklig del har anknytning till denna verksamhet,
2. en företagare som är engagerad i en näringsverksamhet, om de skulder som uppkommer i denna rätteligen kan betalas eller om oförmågan att betala dessa skulder endast är tillfällig, eller
3. en närstående till en företagare, om den närståendes skuldbörda till huvudsaklig del har anknytning till företagarens näringsverksamhet.

7 § F-skuldsanering får beviljas om gäldenären har sina huvudsakliga intressen i Sverige.

8 § F-skuldsanering får beviljas om gäldenären inte rätteligen kan betala sina skulder och denna oförmåga med hänsyn till samtliga omständigheter kan antas bestå under överskådlig tid (kvalificerad insolvens).

En bedömning av om gäldenären är kvalificerat insolvent ska göras även om hans eller hennes framtida inkomstförhållanden är oklara.

9 § F-skuldsanering får inte beviljas om

1. företagarens näringsverksamhet drivs eller har drivits på ett oförsvarligt sätt,
2. gäldenären har näringsförbud enligt lagen (2014:836) om näringsförbud, eller
3. gäldenären har ett betalningsutrymme som per kvartal understiger en sjundedel av prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

10 § F-skuldsanering får beviljas om det är skäligt med hänsyn till gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden.

Vid skälighetsbedömningen ska särskilt beaktas omständigheterna vid skuldernas tillkomst, de ansträngningar gäldenären har gjort för att fullgöra sina förpliktelser, det sätt på vilket gäldenären har medverkat under handläggningen av ärendet om F-skuldsanering och F-skuldsaneringens betydelse för gäldenärens framtida förvärvsförmåga.

11 § Om gäldenären tidigare har beviljats skuldsanering, får F-skuldsanering beviljas endast om det finns särskilda skäl.

Ansökan om F-skuldsanering

12 § En ansökan om F-skuldsanering ska vara skriftlig.

Ansökan ska vara egenhändigt undertecknad av gäldenären. Om ansökan ges in på elektronisk väg, ska den vara undertecknad med en sådan avancerad elektronisk underskrift som avses i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 av den 23 juli 2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG, i den ursprungliga lydelsen.

13 § Ansökan ska innehålla uppgifter om

1. gäldenären enligt 5 § första stycket lagen (1996:242) om domstols-
ärenden och uppgifter som visar att gäldenären har sina huvudsakliga intres-
sen i Sverige,

2. gäldenärens inkomster och utgifter,

3. gäldenärens tillgångar och skulder med uppgift om varje borgenärs
namn, person- eller organisationsnummer, adress och telefonnummer,

4. vilka av skulderna som har anknytning till företagarens närings-
verksamhet,

5. huruvida den person som driver eller har drivit näringsverksamheten är
eller har varit försatt i konkurs eller genomgår eller har genomgått en för-
handling om offentligt ackord,

6. hur näringsverksamheten drivs eller har drivits,

7. omständigheterna vid skuldernas tillkomst, de ansträngningar gälde-
nären har gjort för att fullgöra sina förpliktelser och F-skuldsaneringens bety-
delse för gäldenärens framtida förvärvsförmåga, och

8. gäldenärens och dennes familjs personliga och ekonomiska förhållanden
som i övrigt är av betydelse för prövningen av ärendet.

Uppgifterna ska lämnas av gäldenären på heder och samvete.

14 § Till ansökan ska bifogas årsredovisning eller årsbokslut avseende det
senast avslutade räkenskapsåret för företagarens näringsverksamhet. Om det
har upprättats en revisionsberättelse, ska även denna bifogas.

Om den person som driver eller har drivit näringsverksamheten är eller har
varit försatt i konkurs, ska till ansökan bifogas förvaltarberättelse, bouppteck-
ning och eventuell slutredovisning enligt 7 kap. 13 och 15 §§ samt 13 kap.
konkurslagen (1987:672).

Om den person som driver eller har drivit näringsverksamheten har genom-
gått en förhandling om offentligt ackord, ska till ansökan bifogas rekonstruk-
törsberättelse och bouppteckning enligt 3 kap. 11 § första stycket 1 och 14 §
lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Komplettering och avvisning av ansökan

15 § Om en ansökan är bristfällig, ska gäldenären föreläggas att avhjälpa
bristen. Av föreläggandet ska det framgå att ansökan kan avvisas om före-
läggandet inte följs. Föreläggandet behöver inte delges.

En ansökan om F-skuldsanering ska avvisas om den är så bristfällig att den
inte kan läggas till grund för prövning i sak och gäldenären inte har följt ett
föreläggande att avhjälpa bristen.

16 § En ansökan om F-skuldsanering ska avvisas om gäldenären är föremål
för ett annat förfarande om skuldsanering.

Inledande av F-skuldsanering

17 § Kronofogdemyndigheten ska i den utsträckning det behövs

1. kontrollera i sina register att uppgifterna i ansökan är korrekta, och

2. inhämta upplysningar från andra myndigheter om gäldenärens person-
liga och ekonomiska förhållanden och om företagarens näringsverksamhet.

Ett sammanträde enligt 24 § får hållas för att avgöra om F-skuldsanering
ska inledas.

18 § Om det framgår av ansökan eller annan tillgänglig utredning att villkoren för F-skuldsanering inte är uppfyllda, ska ansökan avslås.

Ansökan får också avslås om gäldenären inte infinner sig personligen vid ett sammanträde eller i övrigt inte medverkar under ärendets handläggning.

19 § Om ansökan inte avvisas eller avslås, ska Kronofogdemyndigheten snarast besluta att F-skuldsanering ska inledas (inledandebeslut).

20 § I inledandebeslutet ska det bestämmas vilket belopp som gäldenären ska betala för tiden till dess att frågan om F-skuldsanering slutligt har avgjorts eller något annat har bestämts. Det ska också bestämmas när och hur betalning ska ske.

Det belopp som gäldenären ska betala ska bestämmas enligt 35 §.

Gäldenären ska betala till Kronofogdemyndigheten. Betalningarna ska genomföras trots att inledandebeslutet inte har fått laga kraft. För gäldenärens betalningar gäller i övrigt 40 § första stycket och 41 §.

21 § När ett inledandebeslut har meddelats ska detta genast kungöras i Post- och Inrikes Tidningar. Om det finns särskilda skäl, får kungörelsen införas även i en eller flera ortstidningar.

I kungörelsen ska varje borgenär som har en fordran mot gäldenären uppmanas att inom en månad från dagen för kungörelsen skriftligen

1. anmäla sina fordringar mot gäldenären,
2. lämna närmare uppgifter om fordringarna och andra uppgifter av betydelse för prövningen av ärendet, och
3. ange till vilket konto som betalning ska ske.

Fristen i andra stycket får förlängas till två månader, om det finns särskilda skäl.

Handläggningen efter inledandebeslut

22 § Efter inledandebeslutet ska Kronofogdemyndigheten se till att ärendet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver.

23 § En underrättelse ska skickas till de borgenärer som är kända i ärendet senast en vecka efter att det enligt 21 § har kungjorts att ett inledandebeslut har meddelats.

I underrättelsen ska borgenären upplysas om att ett inledandebeslut har meddelats och om borgenärens fordran i ärendet. Borgenären ska även uppmanas att inom den tidsfrist som anges i kungörelsen komma in med uppgifter enligt 21 § andra stycket.

24 § Ett sammanträde ska hållas om det kan antas vara till fördel för utredningen. Vid sammanträdet ska gäldenären lämna de ytterligare upplysningar som behövs för prövningen av ärendet.

Gäldenären ska kallas att infinna sig personligen vid sammanträdet. Kallelsen ska sändas till gäldenären under den adress som han eller hon senast har uppgett i ärendet. Kallelsen behöver inte delges.

I kallelsen ska gäldenären upplysas om syftet med sammanträdet och om att ansökan kan avslås om han eller hon inte infinner sig personligen.

25 § Till ett sammanträde enligt 24 § får även en borgenär eller någon annan som kan bidra till utredningen av ärendet kallas. Kallelsen behöver inte delges.

26 § Om det efter inledandebeslutet framkommer att villkoren för F-skuldsanering inte är uppfyllda, ska ansökan avslås.

Ansökan får också avslås om gäldenären inte infinner sig personligen vid ett sammanträde eller i övrigt inte medverkar under ärendets handläggning.

Beslut om F-skuldsanering

27 § När det finns tillräcklig utredning i ärendet, ska Kronofogdemyndigheten tillsammans med gäldenären upprätta ett förslag om F-skuldsanering som innehåller de uppgifter som anges i 31 §.

28 § Förslaget om F-skuldsanering ska sändas till samtliga kända borgenärer vars fordringar omfattas av förslaget med föreläggande för dem att yttra sig inom viss tid. Av föreläggandet ska det framgå att ett uteblivet yttrande inte hindrar ett beslut om F-skuldsanering. Föreläggandet ska delges borgenärerna.

Om en fordran i ärendet inte omfattas av förslaget, ska borgenären underättas om detta.

29 § Efter utgången av den tid som avses i 28 § ska Kronofogdemyndigheten besluta att F-skuldsanering ska beviljas, om villkoren för F-skuldsanering är uppfyllda.

30 § När ett beslut om F-skuldsanering har meddelats ska detta genast kungöras i Post- och Inrikes Tidningar.

Innehållet i en F-skuldsanering

31 § I beslutet om F-skuldsanering ska det bestämmas

1. vilka fordringar som ska omfattas av F-skuldsaneringen (32–34 §§),
2. en betalningsplan som anger
 - a) det belopp som gäldenären ska betala (35 §),
 - b) planens längd och när den löper ut (36 §), och
 - c) när och hur gäldenären ska betala (40 §),
3. vilken avgift som Kronofogdemyndigheten ska ta ut (37 §),
4. vilket belopp som ska fördelas mellan borgenärerna (38 §) och hur stor procentandel av varje fordran som ska bli betald,
5. vad som ska gälla för fordringarna (39 §), och
6. när och hur borgenärerna ska få betalt (43 §).

32 § En F-skuldsanering omfattar, om inte annat föreskrivs i 33 § eller bestäms enligt 34 §, alla fordringar på pengar mot gäldenären som har uppkommit före den dag då inledandebeslutet meddelades.

33 § En F-skuldsanering omfattar inte

1. en fordran på familjerättsligt underhåll,

2. en fordran för vilken borgenären har förmånsrätt enligt 5 § förmånsrättslagen (1970:979), till den del säkerheten räcker till för betalning av fordran,

3. en fordran för vilken borgenären har panträtt eller annan förmånsrätt enligt 6 eller 7 § förmånsrättslagen eller retentionsrätt, till den del säkerheten räcker till för betalning av fordran,

4. en fordran för vilken borgenären, innan ett inledandebeslut har meddelats, har fått förmånsrätt enligt 8 § förmånsrättslagen, när det gäller egendom som har tagits i anspråk vid verkställigheten,

5. en fordran som inte är förfallen till betalning och som är beroende av att borgenären tillhandahåller en motprestation, eller

6. en fordran som är tvistig.

En fordran enligt första stycket 1 omfattas dock av F-skuldsaneringen om Försäkringskassan eller ett utländskt offentligt organ har inträtt i den underhållsberättigades rätt till underhållsbidrag.

34 § Om en fordran är beroende av villkor, inte är till beloppet fastställd eller inte är förfallen till betalning, får det bestämmas att den inte ska omfattas av F-skuldsaneringen.

Om en fordran kan antas vara ogrundad, ska det bestämmas att den inte ska omfattas av F-skuldsaneringen.

35 § Det belopp som gäldenären ska betala enligt betalningsplanen ska bestämmas så att F-skuldsaneringen tar i anspråk gäldenärens samtliga tillgångar och inkomster efter avdrag för vad som ska förbehållas gäldenären för dennes och dennes familjs försörjning. Bestämmelserna i 7 kap. 4 och 5 §§ utsköningsbalken om förbehållsbelopp ska då vara vägledande.

Det får bestämmas att förbehåll även ska göras för betalning av en fordran som inte omfattas av F-skuldsaneringen.

36 § Betalningsplanens längd ska vara tre år.

Betalningsplanen börjar löpa från beslutet om F-skuldsanering.

Vid bestämmandet av tidpunkten för när betalningsplanen löper ut ska den tid som inledandebeslutet gällt räknas av från betalningsplanens längd, om det inte med hänsyn till gäldenärens agerande efter beslutet är motiverat att räkna av en kortare tid.

37 § Kronofogdemyndigheten ska ta ut en årlig avgift av gäldenären för myndighetens hantering av hans eller hennes betalningar.

Regeringen får meddela föreskrifter om avgiftens storlek.

38 § Det belopp som ska fördelas mellan borgenärerna utgörs av de medel som gäldenären ska betala enligt inledandebeslutet och betalningsplanen med avdrag för den avgift som avses i 37 §.

39 § Alla fordringar som omfattas av F-skuldsaneringen har lika rätt.

Trots första stycket får en fordran

1. ges sämre rätt, om borgenären samtycker till det, eller

2. betalas före andra fordringar, om den efter fördelning enligt 38 § avser ett mindre belopp och det är skäligt med hänsyn till omfattningen av skulderna och övriga omständigheter.

40 § Gäldenären ska betala en gång i kvartalet. Om det finns särskilda skäl, får det bestämmas att gäldenären i stället ska betala månadsvis eller halvårsvis.

Gäldenären ska betala till Kronofogdemyndigheten. Om det finns särskilda skäl, får det bestämmas att gäldenären i stället ska betala direkt till borgenärerna.

Betalningarna ska genomföras trots att beslutet om F-skuldsanering inte har fått laga kraft.

41 § Gäldenären förlorar rådigheten över medel som han eller hon har betalat in till Kronofogdemyndigheten. Myndigheten ska genast placera de inbetalda medlen på ett räntebärande konto.

42 § Inbetalda medel tillfaller de borgenärer vars fordringar omfattas av F-skuldsaneringen, när beslutet om F-skuldsanering har fått laga kraft och den avgift som avses i 37 § har räknats av.

43 § Inbetalda medel som tillhör borgenärerna jämte ränta ska Kronofogdemyndigheten betala ut till borgenärerna en gång om året.

Exekutiva åtgärder

44 § Efter inledandebeslutet får utmätning för fordringar som uppkommit dessförinnan inte ske innan frågan om F-skuldsanering är avgjord genom ett beslut som har fått laga kraft. Om utmätning ändå sker, är åtgärden utan verkan.

Första stycket gäller inte fordringar som enligt 33 § inte omfattas av F-skuldsaneringen. Det gäller inte heller om, efter överklagande, rätten på begäran av en borgenär bestämmer att utmätning får ske.

Denna paragraf tillämpas även i fråga om ett beslut om betalningssäkring och verkställighet av ett sådant beslut.

45 § Inbetalda medel som fortfarande tillhör gäldenären får inte utmätas eller tas i anspråk för verkställighet av ett beslut om betalningssäkring.

46 § Ett beslut om F-skuldsanering får verkställas när det har fått laga kraft. Verkställighet får inte avse annat än vad som redan skulle ha betalats ut till borgenären enligt beslutet om F-skuldsanering.

Överklagande

47 § Kronofogdemyndighetens beslut får överklagas. Ett beslut som inte innebär att ärendet avgörs får överklagas endast i samband med överklagande av ett beslut som innebär att ärendet avgörs. Inledandebeslutet och beslut om ändring av inledandebeslutet får dock överklagas särskilt.

Kronofogdemyndighetens beslut överklagas till tingsrätten i den ort där gäldenären är bosatt. Om gäldenären inte är bosatt i Sverige, överklagas beslutet till Stockholms tingsrätt. Ett överklagande ska ges in till Kronofogdemyndigheten inom tre veckor från dagen för beslutet.

Vid ett överklagande gäller lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag. Kronofogdemyndigheten ska inte vara part i domstolen.

48 § Om en domstol bifaller ett överklagande av gäldenären, ska den återförvisa ärendet till Kronofogdemyndigheten. Om Kronofogdemyndigheten har avslagit gäldenärens ansökan med tillämpning av 26 § och tillräcklig utredning finns, får domstolen dock besluta om F-skuldsanering.

Ett beslut att återförvisa ett ärende till Kronofogdemyndigheten får inte överklagas.

Verkan av en F-skuldsanering

49 § Genom en F-skuldsanering befrias gäldenären från ansvar för betalningen av de skulder som omfattas av F-skuldsaneringen i den utsträckning som dessa sätts ned. Genom F-skuldsaneringen befrias gäldenären även från ansvar för betalningen av skulder som inte är kända i ärendet, om det inte är en sådan skuld som avses i 33 §.

F-skuldsaneringen medför att rätten till ränta eller dröjsmålsavgift på en fordran som omfattas av F-skuldsaneringen faller bort för tiden efter den dag då inledandebeslutet meddelades.

F-skuldsaneringen inverkar inte på den rätt en borgenär har mot en borgensman eller någon annan som förutom gäldenären svarar för skulden.

Omprövning av ett beslut om F-skuldsanering

50 § På ansökan av en borgenär vars fordran omfattas av F-skuldsaneringen får beslutet om F-skuldsanering upphävas eller, i fall som avses i 6 och 7, ändras beträffande det som har bestämts i en fråga som avses i 31 § 2–6, om

1. gäldenären har gjort sig skyldig till oredlighet mot borgenärer,
2. gäldenären har gjort sig skyldig till uppsåtligt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning,
3. gäldenären i hemlighet har gynnat någon borgenär för att inverka på frågan om F-skuldsaneringens avgörande,
4. gäldenären i sin ansökan om F-skuldsanering eller annars under ärendets handläggning medvetet har lämnat oriktiga uppgifter till men för borgenären,
5. gäldenären har lämnat oriktiga uppgifter till ledning för en myndighets beslut i fråga om skatt eller avgift som omfattas av F-skuldsaneringen eller inte har lämnat uppgifter trots att han eller hon är uppgiftsskyldig och detta har medfört att ett beslut blivit felaktigt eller inte fattats,
6. gäldenären inte följer betalningsplanen och avvikelserna inte är ringa, eller
7. gäldenärens ekonomiska förhållanden väsentligen har förbättrats efter beslutet om F-skuldsanering.

I fall som avses i första stycket 7 ska ansökan göras inom tre år från dagen för inledandebeslutet eller, om en betalningsplan löper ut senare, senast den dag då planen löper ut.

51 § På ansökan av gäldenären får beslutet om F-skuldsanering

1. upphävas, om gäldenärens ekonomiska förhållanden efter beslutet om F-skuldsanering har förbättrats i sådan grad att gäldenären kan betala samtliga

skulder som omfattas av F-skuldsaneringen eller försämrats i sådan grad att gäldenären inte längre uppfyller villkoret i 9 § 3, eller

2. ändras beträffande det som har bestämts i en fråga som avses i 31 § 2–6, om gäldenärens ekonomiska förhållanden efter beslutet om F-skuldsanering väsentligen har förändrats.

En ändring enligt första stycket 2 får göras endast om gäldenären fortfarande uppfyller villkoret i 9 § 3 eller det finns synnerliga skäl och gäldenären har fullgjort två tredjedelar av den tid som betalningsplanen ska löpa.

52 § Om ett beslut om F-skuldsanering upphävs, blir en borgen eller annan säkerhet som tredje man har ställt för betalning av ett belopp som avses i 31 § 4 ogiltig. Detta gäller dock inte om tredje mannen kände till eller borde ha känt till de omständigheter som anges i 50 § första stycket 1–3 eller medverkade till att gäldenären har åsidosatt sina förpliktelser enligt 50 § första stycket 4.

53 § Vid en ändring av ett beslut om F-skuldsanering får betalningsplanens längd bestämmas till som längst fem år.

54 § En ansökan om omprövning av ett beslut om F-skuldsanering ska vara skriftlig. Ansökan ska innehålla uppgifter om

1. det beslut som avses,
2. det som yrkas, och
3. de omständigheter som åberopas till stöd för ansökan.

Om en ansökan är bristfällig tillämpas 15 §.

55 § Bestämmelserna i 22, 24 och 25 §§ gäller vid handläggningen av ett ärende om omprövning av ett beslut om F-skuldsanering.

Övriga bestämmelser

56 § Om gäldenären försätts i konkurs, förfaller ansökan om F-skuldsanering.

Om en ansökan om förhandling om offentligt ackord tas upp sedan gäldenären har ansökt om F-skuldsanering, ska ärendet om F-skuldsanering förklaras vilande. Om ackordet fastställs, förfaller ansökan om F-skuldsanering.

Om den näringsverksamhet som företagaren är eller har varit engagerad i drivs av en juridisk person som är försatt i konkurs eller har inlett en förhandling om offentligt ackord, ska ärendet om F-skuldsanering förklaras vilande om det med hänsyn till behovet av utredning finns skäl för det.

Om gäldenären avlider, förfaller ansökan om F-skuldsanering.

57 § Om gäldenären återkallar en ansökan om F-skuldsanering, ska ärendet avskrivas från vidare handläggning. Detsamma gäller om ansökan förfaller enligt 56 §.

58 § Om en ansökan om F-skuldsanering avslås eller avvisas eller ärendet avskrivs från vidare handläggning sedan ett inledande beslut har meddelats, ska samtliga kända borgenärer underrättas.

Vid beslut om avslag, avvisning eller avskrivning ska medel som gäldenären har betalat in till Kronofogdemyndigheten återbetalas till honom eller

hennes när beslutet har fått laga kraft. Om en pågående utmätning har avbrutits genom inledandebeslutet, ska i stället inbetalda medel fördelas mellan de fordringar för vilka utmätningen pågick.

59 § Om det har bestämts att en fordran enligt 34 § första stycket inte ska omfattas av F-skuldsaneringen, får borgenären trots föreskrifter i annan författning bevilja anstånd med betalningen under den tid betalningsplanen löper.

60 § En överenskommelse som innebär att gäldenären eller tredje man tillförsäkrar någon borgenär, vars fordran omfattas av F-skuldsaneringen, bättre villkor än enligt F-skuldsaneringen är ogiltig.

61 § Socialnämnder och andra myndigheter ska till Kronofogdemyndigheten eller en domstol som handlägger ett ärende om F-skuldsanering på begäran lämna uppgifter om gäldenärens personliga och ekonomiska förhållanden som är av betydelse för prövningen av ärendet. Sådana uppgifter ska också lämnas av myndigheter som anmäler fordringar enligt 21 eller 23 §.

Denna lag träder i kraft den 1 november 2016.

På regeringens vägnar

STEFAN LÖFVEN

MORGAN JOHANSSON
(Justitiedepartementet)